

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z GEOGRAFII
W ZESPOLE SZKÓŁ NR 1
IM. STANISŁAWA STASZICA W KUTNIE

Przedmiotowe zasady oceniania stanowią załącznik do WZO.

PZO z GEOGRAFII obejmują:

I. Cele oceniania

1. Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz postępach w tym zakresie.
2. Udzielenie uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju.
3. Motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce.
4. Dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia.
5. Umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.
6. Ustalenie oceny śródrocznej i rocznej.

II. Ocenie podlega

- Znajomość i rozumienie treści programowych.
- Opisywanie zjawisk, procesów i zależności zachodzących w środowisku geograficznym z użyciem terminologii stosowanej w naukach geograficznych.
- Umiejętność czytania i interpretacji map występujących w różnych pomocach naukowych /atlasach, podręcznikach, czasopismach itp./.
- Celowe wykorzystywanie roczników statystycznych, zestawień tabelarycznych i graficznych, rysunków, przekrojów, fotografii, które mają posłużyć do prawidłowego oceniania, wnioskowania i prognozowania zmian zachodzących w środowisku.
- Umiejętność dokonywania obserwacji, pomiarów i obliczeń /środowisko, mapa, rocznik statystyczny/.
- Celowe korzystanie z różnych nowych źródeł wiedzy.

III. Ogólne kryteria oceny

Ocena celująca

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który:

- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania,
- posiadał wiedzę i umiejętności z programu nauczania, będące efektem samodzielnej pracy, wynikające z indywidualnych zainteresowań oraz
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązując problemy teoretyczne i praktyczne z zakresu programu nauczania;
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach geograficznych lub olimpiadach pokrewnych,

Ocena bardzo dobra

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami,
- samodzielnie rozwiązuje problemy,
- wykazuje się znajomością pojęć i terminów oraz umiejętnością poprawnego ich zastosowania w sytuacjach typowych i nietypowych,
- posługuje się poprawnie terminologią geograficzną, samodzielnie zdobywa wiedzę i umiejętności,
- przeprowadza prawidłową analizę związków przyczynowo- skutkowych, zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
- w oparciu o źródła przeprowadza analizę procesów i określa ich konsekwencje.

Ocena dobra

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy programu nauczania
- samodzielnie wyjaśniać typowe zależności,
- posługiwać się terminologią geograficzną z nielicznymi potknięciami i błędami,
- sprawnie rozwiązywać zadania geograficzne,
- przeprowadzić prostą analizę związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
- samodzielnie dokonać analizy danych statystycznych przedstawionych w różnej formie,
- w oparciu o dane liczbowe sporządzić diagramy, wykresy, kartodiagramy itp.

Ocena dostateczna

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania,
- wykazuje się znajomością i rozumieniem podstawowych pojęć i terminów geograficznych,
- stosuje poznane pojęcia i terminy w sytuacjach typowych,
- wykonuje proste obliczenia geograficzne,
- wskazuje elementarne związki przyczynowo- skutkowych zachodzące pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
- samodzielnie rozwiązuje elementarne zadania geograficzne.

Ocena dopuszczająca

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który

- ma braki w wiadomościach i umiejętnościach objętych programem nauczania, ale braki te nie uniemożliwiają dalszego kształcenia,
- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela wykonuje ćwiczenia i zadania o niewielkim stopniu trudności,
- wykazuje się znajomością i rozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych,
- wskazuje elementarne związki pomiędzy składnikami środowiska geograficznego.

Ocena niedostateczna

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który

- nie opanował koniecznych wiadomości i umiejętności objętych programem nauczania i najważniejszych w uczeniu danego przedmiotu oraz
- nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych,

- nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać najprostszych ćwiczeń i zadań,
- nie wykazuje najmniejszych chęci współpracy w celu uzupełnienia braków oraz nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności.

IV. Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów posiadających opinie lub orzeczenie poradni psychologiczno – pedagogicznej

Ustala się następujące wymagania i kryteria stopni:

- a) **celujący** otrzymuje uczeń, który:
 - posiadał wiedzę i umiejętności objęte programem nauczania, będące efektem samodzielnej pracy, wynikające z indywidualnych zainteresowań oraz
 - biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązując problemy teoretyczne i praktyczne z zakresu programu nauczania; proponuje rozwiązania nietypowe;
 - osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych,
- b) **bardzo dobry** otrzymuje uczeń, który:
 - opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania
 - sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, potrafi korzystać z różnych źródeł informacji, łączyć wiedzę z różnych przedmiotów i dziedzin oraz stosować ją w nowych sytuacjach
- c) **dobry** otrzymuje uczeń, który:
 - opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania, w tym opanował treści złożone oraz
 - samodzielnie rozwiązuje problemy typowe, użyteczne w życiu pozaszkolnym,
- d) **dostateczny** otrzymuje uczeń, który:
 - opanował podstawowe wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania,
 - posiada proste umiejętności pozwalające rozwiązywać z pomocą nauczyciela problemy typowe,
- e) **dopuszczający** otrzymuje uczeń, który:
 - ma braki w wiadomościach i umiejętnościach objętych programem nauczania, ale braki te nie uniemożliwiają dalszego kształcenia,
 - rozwiązuje z pomocą nauczyciela typowe zadania o niewielkim stopniu trudności, często powtarzające się w procesie nauczania,
- f) **niedostateczny** otrzymuje uczeń, który:
 - nie opanował koniecznych wiadomości i umiejętności objętych programem nauczania i najważniejszych w uczeniu danego przedmiotu oraz
 - nie potrafi rozwiązać zadań o elementarnym stopniu trudności i nie wykazuje chęci współpracy z nauczycielem.

Ponadto dla uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi zaleca się dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia poprzez:

1. Realizację zaleceń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej ujętych w opinii/orzeczeniu.
2. Możliwość wydłużenia czasu przeznaczonego na pisanie prac kontrolnych (5-10 min w ramach przerwy lub po zajęciach).
3. Powtarzanie i czytanie poleceń do zadań.

4. Sprawdzanie stopnia zrozumienia poleceń; w przypadku wątpliwości ucznia wyjaśnianie ich.
5. Stwarzanie dodatkowych sytuacji, w których uczeń wykazuje swoje umiejętności.
6. Dostosowanie zadań w sprawdzianach do możliwości ucznia poprzez: formułowanie krótkich, precyzyjnych poleceń, podkreślanie ważniejszych treści, umieszczanie dodatkowych wskazówek, udostępnianie dodatkowych pomocy dydaktycznych i materiałów.

V. Narzędzia pomiaru (sposoby sprawdzania wiadomości i umiejętności)

A. Odpowiedź ustna z bieżącego materiału:

- zakres: pięć ostatnich tematów
- zasada przeprowadzania: bez zapowiedzi
- kryteria oceny: pod uwagę bierzemy poprawność użytej terminologii, poprawność merytoryczną,

B. Sprawdziany pisemne - kartkówki:

- zakres: do pięciu ostatnich tematów
- czas trwania: 10-20 minut,
- częstotliwość w semestrze: według uznania nauczyciela
- zasady przeprowadzania: bez zapowiedzi,
- kryteria oceny: poprawność odpowiedzi.

C. Projekty

- praca pisemna w postaci dłuższego opracowania (np. monografia regionu, charakterystyka krainy geograficznej, opis i analiza problemu itp.),
- referat - krótka prezentacja na określony temat,

D. Praca domowa wykonana w zeszycie bądź w innej ustalonej z nauczycielem formie (np. tabeli, planszy, plakatu, modelu itd.),

E. Ćwiczenia wykonywane podczas lekcji sprawdzające umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji geograficznej lub ćwiczenia wykonywane przy pomocy instrukcji, a także ćwiczenia terenowe,

F. Prace klasowe, testy

- czas trwania: do 45 minut
- zakres: przerabiany dział
- częstotliwość w semestrze: 2-3
- zasady przeprowadzania: zapowiedź co najmniej 1 tydz. przed terminem pisania
- kryteria oceny: poprawność odpowiedzi, metoda rozwiązania, poprawność użytej terminologii

W przypadku prac pisemnych punktowanych stosuje się następującą skalę :

• celujący	100%	maksymalnej liczby punktów
• bardzo dobry	90 - 99%	maksymalnej liczby punktów
• dobry	76 - 89%	maksymalnej liczby punktów
• dostateczny	51 - 75%	maksymalnej liczby punktów
• dopuszczający	36 - 50%	maksymalnej liczby punktów
• niedostateczny	0 - 35%	maksymalnej liczby punktów.

Dopuszczalna jest zmiana powyższych kryteriów o nie więcej niż 2% tak , aby ocenianie było motywujące ucznia do nauki.

Największą wagę w ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej mają oceny uzyskane przez ucznia w bieżącym ocenianiu wymienione w pkt. 1 podpunktach **a, b, f.**

UWAGA: Ocena śródroczna/roczna nie wynika ze średniej arytmetycznej ocen cząstkowych.

Sposoby i terminy poprawiania ocen bieżących i śródrocznych

- a) uczeń ma obowiązek być przygotowany do każdej lekcji
- b) uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do lekcji z bieżącego materiału nauczania dwa razy w semestrze (3 godziny lekcyjne w tygodniu) lub raz w semestrze (jedna/dwie godziny lekcyjne w tygodniu)
- c) uczeń ma prawo poprawić jeden raz każdą pracę klasową, test w terminie dwóch tygodni od czasu ich otrzymania. Ocena z poprawy jest wpisana do e-dziennika lekcyjnego obok oceny uzyskanej przez ucznia po raz pierwszy z danej partii materiału. Przy ustalaniu przez nauczyciela oceny śródrocznej i rocznej uwzględniane są obie oceny cząstkowe z danej pracy klasowej, testu
- d) uczeń nieobecny z przyczyn usprawiedliwionych na sprawdzianie, pracy klasowej, teście, kartkówce, zalicza daną partię materiału w terminie dwóch tygodni
- e) uczeń, który z przyczyn nieusprawiedliwionych nie był obecny na w/w sprawdzianach, ma obowiązek na najbliższej lekcji geografii być przygotowanym do danej partii materiału
- f) uczeń jest zobowiązany w terminie do końca marca poprawić śródroczną ocenę niedostateczną

Oceny klasyfikacyjne roczne są ocenami uwzględniającymi wiadomości i umiejętności ucznia z całego roku szkolnego.

VI. Ustalenia w sprawie terminu i formy poinformowania rodziców i uczniów o przewidywanych ocenach klasyfikacyjnych

Na trzy tygodnie przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem RP nauczyciel zobowiązany jest ustnie poinformować ucznia o przewidywanej dla niego ocenie klasyfikacyjnej. Ocena ta jest wpisana do dziennika elektronicznego w terminie ujętym zapisami statutu szkoły.

Rodzic jest informowany o przewidywanych ocenach klasyfikacyjnych w terminie nie krótszym niż dwa tygodnie przed klasyfikacyjnym posiedzeniu Rady Pedagogicznej na zebraniu informacyjnym z wychowawcą klasy oraz poprzez dziennik elektroniczny. Informacja ta ma charakter pisemny, a jej potwierdzeniem jest własnoręczny podpis złożony przez rodzica w dokumentacji wychowawcy.

VII. Warunki i tryb uzyskania wyższych stopni niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych

Uczeń ma prawo do poprawy przewidywanej rocznej oceny z przedmiotu, jeśli spełnił wymagania:

1. W klasyfikacji śródrocznej uzyskał ocenę nie niższą niż przewidywana przez nauczyciela w klasyfikacji rocznej.
2. Uczeń pisze prace klasowe, sprawdziany, testy, kartkówki w zapowiedzianym terminie (zwalnia go z tego obowiązku choroba potwierdzona usprawiedliwieniem).
3. Systematycznie uczęszczał na zajęcia.
4. Z w/w form sprawdzania wiadomości i umiejętności, uczeń uzyskuje oceny pozytywne (nie dotyczy to osób poprawiających się na ocenę dopuszczającą)

Tryb uzyskania wyższej niż przewidywana oceny klasyfikacyjnej

1. Uczniowie, którzy chcieliby uzyskać wyższą niż przewidywana ocenę klasyfikacyjną, bezpośrednio po poinformowaniu ich o ocenach przewidywanych przez nauczyciela, zgłaszają ten fakt nauczycielowi.
2. Nauczyciel informuje uczniów o warunkach uzyskania oceny wyższej – w tym celu przypomina wymagania edukacyjne odpowiadające poszczególnym ocenom szkolnym.
3. Nauczyciel wnikliwie analizuje oceny uzyskane przez ucznia w ciągu całego roku szkolnego i ustala zakres materiału, z którego powinien się przygotować, chcąc uzyskać wyższą niż przewidywana ocenę klasyfikacyjną.
4. Jeśli w klasyfikacji śródrocznej uczeń otrzymał ocenę wyższą niż przewidywana w klasyfikacji rocznej poprawia tylko oceny uzyskane w drugim semestrze.
5. Jeśli w klasyfikacji śródrocznej uczeń otrzymał taką samą ocenę, jak przewidywana przez nauczyciela w klasyfikacji rocznej, poprawia oceny uzyskane w I i II semestrze.
6. Starając się o uzyskanie oceny wyższej niż przewidywana, uczeń poprawia oceny wskazane przez nauczyciela, uzyskane w bieżącym ocenianiu.
7. Sprawdzenie wiedzy i umiejętności ucznia w celu spełnienia wymagań na ocenę wyższą niż przewidywana, odbywa się w terminie (nie później niż tydzień przed posiedzeniem klasyfikacyjnym RP) i w formie ustalonej przez nauczyciela.
8. Po sprawdzeniu spełnienia wymagań nauczyciel ustala ocenę klasyfikacyjną i informuje o niej ucznia.
9. Uczeń, który z przyczyn nieusprawiedliwionych nie był obecny w wyznaczonym przez nauczyciela terminie sprawdzenia jego wiedzy i umiejętności w celu uzyskania oceny wyższej, otrzymuje ocenę przewidywaną.
10. Uczniowie, którzy nie byli obecni z przyczyn usprawiedliwionych (wymagane usprawiedliwienie na piśmie) nauczyciel ustala inny termin sprawdzania wiedzy i umiejętności (nie krótszy niż trzy dni przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej).

VIII. Sposoby informowania uczniów

Na pierwszej godzinie lekcyjnej uczniowie są zapoznawani z PZO. Wymagania na poszczególne oceny są udostępniane wszystkim uczniom. Wszystkie oceny oparte o opracowane kryteria są jawne zarówno dla ucznia jak i jego rodziców. Sprawdziany i inne prace pisemne są przechowywane w szkole do końca danego roku szkolnego.

IX. Warunki i sposób przekazywania rodzicom informacji o postępach i trudnościach ucznia w nauce

Sposoby przekazywania rodzicom informacji o postępach i trudnościach w nauce:

Informacje o postępach i trudnościach ucznia w nauce rodzice (prawni opiekunowie) uzyskują na:

- zebraniach informacyjnych,
- wywiadówkach,
- w czasie comiesięcznych konsultacji – pierwszy poniedziałek miesiąca
- w czasie indywidualnych kontaktów z nauczycielem – godzina dostępności nauczyciela 1 raz w tygodniu wg ustalonego harmonogramu
- poprzez dostęp do e-dziennika

Warunki przekazywania rodzicom informacji:

- Obowiązkowa obecność rodziców na zebraniach informacyjnych, wywiadówkach oraz w zależności od potrzeb kontaktowanie się z nauczycielami w ramach konsultacji.
- Rodzic (nieobecny na zebraniach i wywiadówkach jest zobowiązany co najmniej dwukrotnie w ciągu roku szkolnego (przed klasyfikacją śródroczną i roczną) skontaktować się osobiście z wychowawcą klasy (po uprzednim uzgodnieniu terminu).

X. Uwagi końcowe

- Na lekcjach geografii zabronione jest korzystanie z telefonów komórkowych i innego sprzętu elektronicznego, zgodnie z zapisami WZO.*
- Dokument PZO z geografii został opracowany w oparciu o WZO oraz Statut Zespołu Szkół Nr 1 w Kutnie.
- Dokument podlega ewaluacji.